

საპენსიო პროგრამებით წარმოქმნილი ვალდებულებების აღრიცხვის საკითხები სსბასს 39-ის მიხედვით

მახიამ ჯაფარიძე

ეკონომიკური მეცნიერებათა დოქტორი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი

მაჩინა მაისუხაძე

ეკონომიკური მეცნიერებათა დოქტორი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი

სტატიაში განხილულია დაქიხავებულთა სახეგებლით წარმოქმნილი ვალდებულებების შეფასებისა და მათი აღიარების საკითხები.

სხვადასხვა ოფიციალური საპენსიო პროგრამით გათვადისწინებული ვალდებულებების შეფასების მეთოდები და მათ შორის ახსებული განსხვავებები, განხილულია დადგენილშენაგანიანი და დადგენილსახეგებლიანი პროგრამების ქიდიში. აღნიშნულია, რომ დადგენილშენაგანიანი პროგრამებით საჯარო სუბიექტის პასუხისმგებლობა თითოეული პეიოდისთვის განისაზღვრება, ამ პეიოდში შესატანი თანხით. შესაბამისად ვალდებულებების შეფასებისას დისკონტირება ახ გამოიყენება, თუ მოსადგონელი ახაა, რომ ისინი მთლიანად დაიფახება 12 თვის განმავლობაში იმ პეიოდის დასხულებიდან, ხოდესაც დაქიხავებულბმა გასწიეს მომსახუება.

დადგენილსახეგებლიანი პროგრამის საბგრომ დასახახები დამოკიებულია მხავად ცვდადზე. ამგომ, დადგენილსახეგებლიანი პროგრამის ვალდებულების დისკონტირებული დიხებულებით შესაფასებდად, გამოიყენება აქტუახული დაშვებები. დადგენილსახეგებლიანი პროგრამის წმინდა ვალდებულების ფინანსუი ანგახიშგებაში ასახვის საკითხები განხილულია პახეტიკული მაგალითით.

საკვანძო სიკყვები: შიომითი საქმიანობის შემგომი სახეგებელი, დადგენილშენაგანიანი საპენსიო პროგრამა, დადგენილსახეგებლიანი საპენსიო პროგრამა, აქტუახული დაშვებები.

1. შესავალი

საქართველოს სწრაფვა ევროკავშირში, ჩვენი ქვეყნისთვის, დღის წესრიგში აყენებს სხვადასხვა სფეროს, მათ შორის ფინანსების მართვის თავსებადობას საერთაშორისო სტანდარტებთან.

ბულალტრული აღრიცხვის, ფინანსური ანგარიშგებისა და აუდიტის თანამედროვე სისტემების დანერგვა და გამოყენება ხელს უწყობს მსოფლიო ეკონომიკაში ინტეგრაციას. (Vardiasvili, 2014)[2]

საქართველოს მთავრობამ 2009 წელს აიღო ვალდებულება, რომ 2020 წლისთვის უბრუნველყოფდა საჯარო სექტორის ბულალტრულის აღრიცხვისა და ანგარიშგების წესების საერთაშორისოდ აღიარებულ სტანდარტებთან შესაბამისობას.

ეს ცნობილი და საყოველთაოდ მიღებული წესები საჯარო სექტორის ბულალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებია (სსბასს), რომელიც განსაზღვრავს ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის ძირითად დებულებებს, მეთოდურ ბაზას და მათ გამოყენებას პრაქტიკაში. (Vardiasvili, 2014)[2]

სსბასს-ის დანერგვა ხელს უწყობს საჯარო სექტორის ერთეულების მიერ გამოქვეყნებული ფინანსური ინფორმაციის ერთგვაროვნებას და აუმჯობესებს ფინანსური ანგარიშგების ხარისხს.

სტანდარტების შესაბამისად მომზადებული და გამოქვეყნებული ფინანსური ანგარიშგება ამალლებს ქვეყნისადმი ნდობას, როგორც საზოგადოების, ასევე საერთაშორისო ინსტიტუტების მხრიდან.

სსბასს 39 - „დაქირავებულთა სარგებელი“, რომელიც ძალაში შევიდა 2018 წლის 1 იანვარიდან, განსაზღვრავს დაქირავებულთა სარგებლის აღრიცხვისა და ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახვის წესს. სტანდარტი გამოიყენება დამქირავებლის მიერ დაქირავებულთა ყველა სახის სარგებლის ბუღალტრული აღრიცხვისათვის, გარდა წილობრივი გადახდებისა.

საქართველოს მთავრობის მიერ განხორციელებული ეკონომიკური გარდაქმნების ერთ-ერთი შემადგენელი ნაწილია საპენსიო სისტემის რეფორმა, ეს დაკავშირებულია იმ მნიშვნელოვან როლთან, რომელსაც ასრულებს საპენსიო სისტემა ქვეყნის ფინანსურ და სოციალურ სფეროში. იგი ქვეყნის სამთავრობო პროგრამის შემადგენელი ნაწილია და ამდენად პრიორიტეტული და მეტად აქტუალურია. სამთავრობო პროგრამა ითვალისწინებს საპენსიო სისტემის არსებით რეფორმას, რომელიც ამ სისტემის დაგროვებით პრინციპზე გადასვლას ითვალისწინებს, იგი დაეფუძნება სავალდებულო საპენსიო დაზღვევას. რეფორმის შედეგად, სისტემაში მნიშვნელოვან როლს შეასრულებენ კერძო საპენსიო ინსტიტუტები. (m.maisuradze, 2014)[1]

ვფიქრობთ, აღნიშნული საკითხზე ჩატარებული კვლევები, დასკვნები და მითითებები ხელს შეუწყობს მათ პრაქტიკულ რეალიზაციას.

კვლევის საგანია, დაქირავებულთა სარგებელთან დაკავშირებული ვალდებულებებისა და დანახარჯების შეფასებისა და აღიარების კრიტერიუმები სსბასს 39 -ის მიხედვით.

კვლევის თეორიულ და მეთოდოლოგიურ საფუძვლად გამოყენებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტები, ქართველ და უცხოელ მეცნიერ-ეკონომისტთა ნაშრომები, ნაბეჭდი თუ ინტერნეტში განთავსებული მასალები.

2. დადგენილშენატანიანი საპენსიო პროგრამით წარმოქმნილი ვალდებულებები.

შრომითი საქმიანობის შემდგომი სარგებელია, დაქირავებულ პირთა პენსიები, პენსიაზე გასვლისას გადასახდელი ერთჯერადი დახმარებები და შრომითი საქმიანობის შემდგომი სხვა გასამრჯელოები.

შრომითი საქმიანობის შემდგომი პერიოდის სარგებლის პროგრამები ეკონომიკური შინაარსის მიხედვით კლასიფიცირდება დადგენილშენატანიან და დადგენილსარგებლიან საპენსიო პროგრამებად. სხვადასხვა პროგრამაში მოცემული ძირითადი პირობები და დებულებები განსხვავებულია.

დადგენილშენატანიანი პროგრამის მიხედვით ერთეულის ვალდებულება შემოიფარგლება იმ ფიქსირებული შენატანის ოდენობით, რომელზეც იგი თანახმაა გადარიცხოს დამოუკიდებელ სუბიექტში (ფონდში) მომავალი საპენსიო ფონდების დაგროვებისათვის. ეს პროგრამა არ გულისხმობს დამატებითი შენატანების რაიმე ვალდებულებას, მიუხედავად იმისა უზრუნველყოფილი არის თუ არა ყველა დაქირავებულის სარგებელი, მიმდინარე და წინა პერიოდებში მათ მიერ განეული მომსახურებისთვის. ფონდში გადახდილი შენატანების ოდენობა, მათგან წარმოქმნილ საინვესტიციო შემოსავლებთან ერთად, განსაზღვრავს დაქირავებულ პირის მიერ მისაღებ შრომითი საქმიანობის შემდგომ სარგებელს.

ამ შემთხვევაში, აქტუარულ რისკი იმისა, რომ სარგებელი მოსალოდნელზე უფრო ნაკლები იქნება და საინვესტიციო რისკი, იმისა, რომ ინვესტირებული აქტივები არასაკმარისი იქნება მოსალოდნელი სარგებლების გადასახდელად, ვრცელდება მხოლოდ დაქირავებულ პირებზე. აღნიშნული რისკები დამქირავებელს არ ეხება.

დადგენილშენატანიანი პროგრამების აღრიცხვის საფუძველია დარიცხვის მეთოდი.

ვინაიდან, კომპანიის პასუხისმგებლობა თითოეული პერიოდისთვის განისაზღვრება, ამ პერიოდში შესატანი თანხით, ვალდებულებების შეფასებისას მათი დისკონტირება არ

ხდება. მაგრამ, თუ მოსალოდნელი არაა, რომ ისინი მთლიანად დაიფარება 12 თვის განმავლობაში იმ პერიოდის დასრულებიდან, როდესაც დაქირავებულებმა გასწიეს მომსახურება, აღნიშნული შენატანების მიმართ გამოიყენება დისკონტირების განაკვეთი.

სსბასს 39 -ის მიხედვით ფულის დროითი ღირებულების ყველაზე საიმედოდ ასახვა შესაძლებელია სახელმწიფო ობლიგაციებიდან, მაღალი ხარისხის კორპორაციული ობლიგაციებიდან და სხვა ფინანსური ინსტრუმენტებიდან, საბაზრო შემოსავლიანობის დონის საფუძველზე. (სსბასს 39) [4] მაშინ, როდესაც, ბასს 19 მოითხოვს დისკონტირების განაკვეთის დადგენას, საბაზრო საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს მაღალი ხარისხის კორპორაციული ობლიგაციების საბაზრო შემოსავლების დონის საფუძველზე. ეს არის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი განსხვავება ამ ორ სტანდარტს შორის.

გარდა ამისა, ამ შემთხვევაში არ არის საჭირო აქტუარული დაშვებები, შესაბამისად კომპანიას არ გააჩნია აქტუარული მოგება ან ზარალი. ამიტომ, საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს დაზღვევის ვალდებულებების შეფასებისას არ არის საჭირო შესაბამისი კორექტირებები.

იმ პერიოდში, როდესაც დაქირავებულმა დამქირავებელს გარკვეულ მომსახურება გაუწია, დამქირავებელმა დადგენილშენატანიან პროგრამაში გადასახდელი შენატანები უნდა აღიაროს:

- როგორც ხარჯი, თუ სხვა სტანდარტი არ მოითხოვს ან უფლებას არ იძლევა, რომ შენატანი ჩართულ იქნეს აქტივის თვითღირებულებაში;
- როგორც ვალდებულება (დარიცხული ხარჯი) უკვე გადახდილი შენატანების გამოკლებით.

თუ უკვე გადახდილი შენატანები აღემატება საანგარიშგებო პერიოდის დასრულებამდე განეული მომსახურების სანაცვლოდ გადასახდელი შენატანის რაოდენობას, ერთეულმა ნამეტი თანხა უნდა აღიაროს აქტივად (წინასწარ განეულ ხარჯად). [4].

ამრიგად, დადგენილშენატანიანი საპენსიო პროგრამების არსებული პრაქტიკის შესაბამისად, გადასახდელი პენსიის ოდენობა განისაზღვრება ფონდში შეტანილი თანხებით და მათგან მიღებული საპროცენტო შემოსავლებით.

ამრიგად, საპენსიო ფონდში განხორციელებული შენატანები ნიშნავს კომპანიის მიერ თავისი აქტივების სხვა დამოუკიდებელი ორგანიზაციის (პროგრამის) ანგარიშებზე გადაცემას, მომავალი საპენსიო ვალდებულებების დასაფარავად. ე.ი. დადგენილშენატანიან პროგრამით საპენსიო უზრუნველყოფა გულისხმობს დამსაქმებლის ვალდებულების შესრულებას საპენსიო ფონდში განხორციელებული შენატანებით, საპენსიო ვალდებულებების აქტუარული შეფასების გარეშე.

3. დადგენილსარგებლიანი საპენსიო პროგრამით წარმოქმნილი ვალდებულებები.

დადგენილშენატანიანი საპენსიო პროგრამისგან განსხვავებით, დადგენილსარგებლიანი საპენსიო პროგრამით, დასაქმებულთა შრომითი საქმიანობის შემდგომი აქტუარული და საინვესტიციო რისკი ორგანიზაციას ეკისრება.

დადგენილ გადასახდელიან პროგრამებში აუცილებელია პერიოდული კონსულტაციების მიღება აქტუარებისაგან (პიროვნება, რომელიც ადამიანის სიცოცხლის ხანგრძლივობასთან დაკავშირებულ ალბათობების გამოთვლასა და მათ საფუძველზე სიცოცხლის დაზღვევის კონტრაქტებისა და წლიური რენტის გათვლას აწარმოებს), რათა მათ შეაფასონ პროგრამის ფინანსური მდგომარეობა, გადაამოწმონ ვალდებულებები და სამომავლო შენატანების სარეკომენდაციო დონეები. (m.maisuradze, 2014)[1]

დადგენილსარგებლიანი პროგრამა, ვალდებულებისა და ხარჯის შესაფასებლად, მოითხოვს აქტუარულ დაშვებებს. შესაბამისად, არსებობს აქტუარული მოგების ან ზარალის წარმოშობის შესაძლებლობა. გარდა ამისა, ვინაიდან ვალდებულებები შეიძლე-

ბა დაიფაროს დაქირავებულთა მიერ მომსახურების განწევრიდან მრავალი წლის შემდეგ, მათი შეფასება ხდება დისკონტირების საფუძველზე.

დადგენილსარგებლიანი პროგრამის აღრიცხვისთვის სტანდარტით განსაზღვრულია შემდეგი ნაბიჯები: დეფიციტის ან ნამეტის დონის განსაზღვრა, დადგენილსარგებლიანი პროგრამის წმინდა ვალდებულების (აქტივის) სიდიდის დადგენა, ნამეტში ან დეფიციტში ასალიარებელი თანხების განსაზღვრა; დადგენილსარგებლიანი პროგრამის წმინდა ვალდებულების (აქტივის) გადაფასებული თანხების განსაზღვრა რომლებიც უნდა აღიარდეს წმინდა აქტივებში/კაპიტალში. (სსბასს 39, პ 59) [5]

თუ ერთეულს ერთზე მეტი დადგენილსარგებლიანი პროგრამა აქვს, იგი ამ პროცედურებს ცალ-ცალკე იყენებს თითოეული არსებითი პროგრამის მიმართ.

დადგენილსარგებლიანი პროგრამის დეფიციტის ან ნამეტის განსაზღვრისათვის პირველ რიგში უნდა დაგინდეს პროგრამის ვალდებულების სიდიდე, ე.ი. სარგებლის თანხა რომელიც ეკუთვნის დაქირავებულ პირს მიმდინარე და წინა პერიოდებში გაწეული მომსახურების სანაცვლოდ.

დადგენილსარგებლიანი პროგრამის საბოლოო დანახარჯები დამოკიდებულია მრავალ ცვლადზე:

- საბოლოო ხელფასებზე;
- მომუშავეთა დენადობაზე და სიკვდილიანობაზე;
- დაქირავებულთა შენატანების და სამედიცინო მომსახურების დანახარჯების ცვლილებებზე.(სსბასს 39, პ68) [5]

დადგენილსარგებლიანი პროგრამის ვალდებულების დისკონტირებული ღირებულებისა და მასთან დაკავშირებული მომსახურების მიმდინარე ღირებულების შესაფასებლად, გამოიყენება:

- აქტუარული შეფასების მეთოდი;
- სარგებლის თანხების გადანაწილება მომსახურების პერიოდებზე; და
- აქტუარული დაშვებების განსაზღვრა.

ასეთ პროგრამის ვალდებულებებისა და მიმდინარე მომსახურების დისკონტირებული ღირებულება უნდა შეფასდეს, პროგნოზირებული პირობითი ერთეულის მეთოდით, რომელსაც ასევე უწოდებენ აქტუარული შეფასების მეთოდს (AVP- Actuarial Valuation Method). ამ მეთოდით მომსახურების თითოეული პერიოდი განიხილება, როგორც დამატებით გადასახდელი სარგებლის წარმოქმნის საფუძველი და საბოლოო ვალდებულების განსაზღვრის მიზნით თითოეული პირობითი ერთეული განცალკევებულად ფასდება.

სარგებელი, მომსახურების პერიოდებზე, წრფივი მეთოდით განაწილდება და ამით მოხდება იმ პერიოდებზე მიაკუთვნება, როდესაც ის წარმოიქმნა.

აქტუარული მეთოდები ერთეულს საშუალებას აძლევს, საკმარისი საიმედოობით შეაფასოს ვალდებულება და დაასაბუთოს მისი აღიარება. საპენსიო პროგრამის ვალდებულების დისკონტირებული ღირებულების დასადგენად, აქტუალური დაშვებების განსაზღვრა, დანახარჯების შეფასების ბოლო ეტაპზე ხდება. ასეთი დაშვებები ითვალისწინებს ეკონომიკურ და ფინანსურ ფაქტორებს, რომლებიც გავლენას ახდენენ სადაზღვევო ვალდებულებების ოდენობაზე.

აქტუარული დაშვებები, ერთეულის მიერ გამოთვლილი იმ ცვლადების საუკეთესო შეფასებებია, რომლებიც განსაზღვრავს შრომითი საქმიანობის შემდგომი სარგებლის საბოლოო ღირებულებას (სსბასს39, პ.78) [5]

ამასთან დაკავშირებით, გამოიყენება დემოგრაფიული (სამუშაო ძალის დენადობის, სიკვდილიანობის) და ფინანსური დაშვებები (დისკონტირების განაკვეთი, სარგებლის და ხელფასის სიდიდე), რომლებიც უნდა იქნას მიუკერძოებელი, წინდახედული და ურთიერთთავსებადი.

ურთიერთთავსებადობა გულისხმობს ეკონომიკურ ურთიერთდამოკიდებულების გათ-

ვალისწინებას ისეთ ფაქტორებს შორის, როგორცაა: ინფლაცია, ხელფასების ზრდის ტემპები, უკუგება პროგრამის აქტივებზე და დისკონტირების განაკვეთები.

სტანდარტის მიხედვით, ერთეულმა გარკვეული პერიოდულობით უნდა განსაზღვროს დადგენილსარგებლიანი პროგრამის წმინდა ვალდებულების (აქტივის) სიდიდე, რათა ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებული თანხები არსებითად არ განსხვავდებოდეს სა-ანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსათვის განსაზღვრული სიდიდისაგან.(სსბასს 39, პ. 60).

4. ფინანსური ანგარიშგებაში აღიარება

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, უნდა აღიარდეს დადგენილსარგებლიანი პროგრამის წმინდა ვალდებულება(აქტივი), თუმცა სტანდარტი არ განსაზღვრავს, სავალდებულოა თუ არა მათი მიმდინარე და გრძელვადიან ნაწილებად გამიჯვნა.

„დადგენილი გადასახდელიანი პროგრამით ვალდებულება საპენსიო ფონდის მიმართ უნდა შეფასდეს საანგარიშგებო თარიღისათვის გადასახდელის დისკონტირებული ღირებულებით გამოკლებული პროგრამის აქტივების რეალური ღირებულება და კორექტირებული წინა პერიოდების აღიარებული აქტუარული მოგება-ზარალით“ (N, Accounting of the program for plans of retirement benefit, 2014)[3]

დავუშვათ, ორგანიზაცია, დაქირავებულს, შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის შემდეგ, სარგებელს აუნაზღაურებს ერთჯერადად. ეს თანხა განისაზღვრება საბოლოო წლიური ხელფასის 5% -ით. მიმდინარე ხელფასი 10,000 ფე, ვარაუდობენ რომ ხელფასი ყოველ წელს გაიზრდება 10%-ით. დისკონტირების წლიური განაკვეთია 5%. სავარაუდოდ, დაქირავებული 5 წლის შემდეგ დატოვებს სამსახურს. იმისათვის, რომ განისაზღვროს ვალდებულება პერიოდის ბოლოს, იმ პირობით, რომ აქტუარული დაშვებები არ შეიცვლება, საჭიროა განისაზღვროს:

- შრომის ანაზღაურება, რომელიც ყოველ წელს 10% -იანი მატების პირობით 5 წლის შემდეგ, იქნება 14,641 ფე;
- სარგებელი, განისაზღვრება საბოლოო წლიური ხელფასის 5% = 14,641 * 5% = 732 ფე;
- ხუთი წლის შემდეგ დასაქმებული ერთდროულად მიიღებს 732 * 5 = 3 660.

მომსახურების მიმდინარე ღირებულება (PV, 0.05 4 წ, 732) წლების მიხედვით, 5% დისკონტირების განაკვეთისა და 4 წლიან პერიოდში (რადგან თანხა გადახდილი იქნება 5 წლის შემდეგ) შემდეგნაირად იქნება წარმოდგენილი: 1 წელი - 602 ფე; მე-2 წელი - 632 ფე და ა. შ მე-5 წელი 732 ფე.

ცხრილი 1. ვალდებულების განსაზღვრა პროგნოზირებული პირობითი ერთეულის მეთოდი

წელი	1	2	3	4	5
ვალდებულება პერიოდის დასაწყისში	-	602	1,264 (632*2)	1,977(659*3)	2, 788(697*4)
საპროცენტო განაკვეთი 5%	-	30(602* 5%)	63	99	140
მომსახურების მიმდინარე ღირებულება	<u>602</u>	<u>632</u>	<u>659</u>	<u>697</u>	<u>732</u>
	<u>732*0.8227</u>	<u>732 *0.8638</u>	<u>732*0.9007</u>	<u>732*09524</u>	
ვალდებულება პერიოდის ბოლოს	602	1,264 (602+30+632)	1,986	2,773	3,660

ფინანსური შედეგების ანგარიშგებაში ყოველწლიურად უნდა აისახოს მომსახურების მიმდინარე ღირებულება, საპროცენტო ხარჯი, ხოლო ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში გრძელვადიანი ვალდებულება. მაგალითად მესამე წლისათვის ფინანსური შედეგების ანგარიშგებაში აისახება მომსახურების მიმდინარე ღირებულება - 659 ფე, საპროცენტო ხარჯი -63 ფე, ხოლო ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში გრძელვადიანი ვალდებულება 1,986 ფე.

ამდენად, აქტუარული შეფასებით დგინდება ერთეულის ვალდებულების დღევანდელი ღირებულება საპენსიო ფონდის მიმართ, რომელიც განაწილებულია ნამუშევარ წლებზე.

დასკვნა

ამრიგად, დადგენილშენატანიანი და დადგენილსარგებლიანი პროგრამები განსხვავდება, როგორც მათი აღრიცხვის ფორმით, ასევე მათ შეფასებითა და აღიარებით. აღნიშნული პროგრამების აღრიცხვის სტანდარტებით განსაზღვრული მეთოდოლოგია მრავალმხრივად იქნა აპრობირებული და სრულყოფილი, რომელიც ფართოდ გამოიყენება პრაქტიკაში.

ლიტერატურა:

1. Marina Maisuradze, 2014, Issues of Recording and Reporting the Pension Provision Schemes; გვ .147 https://old.tsu.ge/data/file_db/economist_faculty/konfer.pdf;
2. M. Vardiashvili, 2014, CHALLENGES OF IFRS INTRODUCTION IN GEORGIA; <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/6407/Vardiashvili.pdf?sequence=1>
3. ნ.კვატაშიძე. 2014, საპენსიო უზრუნველყოფის პროგრამების აღრიცხვის საკითხები. სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციის „თანამედროვე ეკონომიკური განვითარების აქტუალური პრობლემები“ კრებული.
4. ინსტრუქცია, „საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიერ საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (სბასს-ების) საფუძველზე ფინანსური აღრიცხვა-ანგარიშგების წარმოების შესახებ“, 2020 , mof.ge
5. ბასს 19-დაქირავებუ მომუშავეთა გასამრჯელოები, https://www.saras.gov.ge/Content/files/IAS-BASS/2014/2014_IAS_19_Final.pdf
6. 2. IPSAS 39, 2018 Employee Benefits ; <https://www.ifac.org/system/files/publications/files/IPSAS-39-Employee-Benefits.pdf>
7. PSAS 39 – EMPLOYEE BENEFITS as adopted by the Maltese Government; https://treasury.gov.mt/en/Documents/Government_Accounts_Directorate/IPSAS/IPSAS%20

Recognition of Liabilities Arising from Pension Programs in accordance with IPSAS 39

Mariam Vardiashvili

Doctor of Economics, Associate Professor of Ivane Javakishvili Tbilisi State University

Marina Maisuradze

Doctor of Economics, Associate Professor of Ivane Javakishvili Tbilisi State University

SUMMARY

The article deals with the issues related to the assessment of liabilities arising from employee benefits and recognition thereof in the financial reporting. The methods of assessing the liabilities envisaged under different pension schemes and the distinctions between them are discussed in the context of the defined contribution plan and the defined benefit plan.

It is noted that under the defined contribution plan, the obligations of a public entity for each period is determined with the amount to be paid in this period, while the final costs of the defined benefit plan may be influenced by many variables.